

UNA VIDA NOVA.
El Sasha fa pocs
mesos que acaba de
ser pare a la Granja.

Entrevista a la doctora **Luisa F. Cabeza**

Catedràtica i directora del Grup de Recerca d'Energia Aplicada (GREA) de la UdL

“SI ES REPETÍS, ESPANYA NO ES VEURIA AFECTADA”

Què va passar al quart reactor de la central de Txernòbil i quines mesures es van prendre, allí i a la resta de nuclears, perquè no es tornés a repetir el desastre?

Es coneix que l'accident va succeir per no tenir un sistema de manteniment adequat a la central nuclear. No se saben amb claredat quines mesures es van prendre a Rússia, més enllà de la contenció de la radiació a la central de Txernòbil, però el que sí que és conegut és que la resta de països, sobretot els desenvolupats, van revisar tots els protocols de seguretat de les centrals nuclears.

Per a la contenció de la radiació al nucli del reactor que va explotar es va construir una estructura metàl·lica coneguda com a sarcòfag. Avui dia podria estar obsoleta. Què es pot fer perquè Europa estigui segura?

S'ha anat degradant per l'efecte de la radiació, la calor i la corrosió generada pels materials continguts. S'hauria de reconstruir amb certa urgència. Per això es necessiten uns 700 milions d'euros i la Unió Europea prova de reunir-los per dur a terme el nou sarcòfag. A més del sarcòfag, estan treballant per treure del reactor 3 el combustible que hi queda i desar-lo en un magatzem de residus d'alta activitat.

En el cas que es produís un altre accident a Txernòbil, hi hauria risc que arribés a Espanya la radioactivitat?

Estic convençuda que no arribaria a Espanya, hi ha molts quilòmetres de distància, però seria terrible per a altres països, més enllà dels més afectats com Ucraïna i Bielorrússia, arribaria a Finlàndia, Suècia, el Regne Unit, Alemanya..., que ara fa 25 anys ja van notar partícules radioactives en l'atmosfera, fins i tot abans que la llavors Unió Soviètica (URSS) reconegués que hi havia hagut un accident a la nuclear. Si es repetís, afectaria a la mobilitat

per Europa perquè no podríem sobrevolar per sobre d'aquesta zona com ho fem avui dia quan anem a Àsia, per exemple.

Hi ha molt debat al voltant de la necessitat de seguir produint energia nuclear. És necessària?

Sí. Sense ella no podríem mantenir el nivell de vida que tenim. S'ha de continuar treballant per desenvolupar noves tecnologies que produeixin electricitat, però, sobretot, s'ha de conscienciar la ciutadania que hem de consumir menys energia. Mentre no es produeixi aquest canvi de mentalitat no podrem prescindir de l'energia nuclear.

És perillosa?

Sí la central nuclear no compleix amb tots els protocols de seguretat establerts, sí. Però, tot i que es compleixin, es pot donar el cas recent de la central de Fukushima, que complia amb tots però no va ser suficient a l'hora d'afrontar un desastre natural. Era imprevisible.

NYKOLA. A baix, el Nykola amb el seu 'cosí espanyol', el Dani, a la piscina. A la resta, amb la Marisa i l'Antonio a Lleida i a Ucraïna.

quatre anys, els pares del Joan van demanar a uns russos que vivien al poble que truquessin al Sasha per recordar-li la proposta de venir a viure i treballar a Espanya. "Vaig dir que sí amb moltes ganes, perquè al meu país cobrava 50 euros al mes per netejar cotxes, la cosa estava malament." Un any i mig després d'aquella trucada i un cop superades totes les traves burocràtiques que van salvar la Consol i el seu marit, no sense patir la màxima indignació, el Sasha va arribar a Espanya pensant en una estada d'un any, que encara s'allarga fins avui dia. "He de donar les gràcies a la família del Joan i a tots els que m'han ajudat pel camí, al poble..., els caps amb els quals m'he trobat, primer fent de mecànic, després en una càmera de fruita i ara com a soldador de maquinària agrícola a Agrícola Rúbies." Perfectament integrat a la Granja d'Escarp reconeix que "he canviat molt des que estic a Espanya, sóc molt més obert, quan vaig de visita al meu país, que hi procuro anar

El desastre de Fukushima ha fet créixer l'interès dels catalans per acollir nens de Txernòbil

cada estiu, els meus amics d'allí em diuen que no semblo el mateix. Aquí, tal com m'ha ensenyat el Joan i tota la seva colla, que em van acollir des del principi com un més, la relació d'amistat és més directa, no són tan seriosos com a Bielorússia. Els joves tenen més llibertat. Suposo, en definitiva, que he canviat perquè sóc feliç, i més ara que ho tinc tot: una casa, una família i feina".

FAMÍLIES D'ACOLLIDA

L'acolliment dels anomenats *nens de Txernòbil* per part de famílies locals no ha parat en tots

aquests anys, tot i que a Lleida no hi ha cap associació que se n'encarregui. D'aquesta manera, les cinc famílies de Juneda, Sudanell i Lleida que aquest estiu rebran el seu nen d'Ucraïna afectat per Txernòbil han fet els tràmits amb l'associació Vallès Obert. La Marisa i l'Antonio esperen amb impaciència el mes de juny per tenir aquí el Nykola, un nen d'onze anys que passarà el seu cinquè estiu a Lleida. "Ell no està afectat per radioactivitat, però a la seva família sí que n'hi ha que n'estan. Per exemple, un cosinet seu no té pèl i és perquè la seva mare té residus i els hi ha passat. Però el Nykola ha tingut sort", ens explica la Marisa. Lluny queden aquells dies en què el Nykola arribava per primer cop a Lleida, quan "es passava estones plorant a la seva habitació, pobre, feia una peneta..., no el podíem consolar perquè ni ell parlava castellà ni nosaltres rus, així que el que fèiem era trucar a un germà gran seu que acollia una família a Barcelona", diu la

Marisa. Ara, tot just arriba a Lleida, el Nykola vol reunir-se amb el Daniel, un nebot de la Marisa i l'Antonio que és com el seu "cosí espanyol", i anar a la piscina. "La primera vegada que va veure la piscina es va quedar bocabadat, igual que el dia que va veure una muntanya, acostumat als paisatges plans de la seva terra, i el mar... era increïble veure'!"

Tot i que l'accident nuclear va passar fa 25 anys, des del servei d'oncologia radioteràpica de l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova senyalen que els alts nivells de radioactivitat persistiran durant molt temps a les zones afectades per Txernòbil. Allí s'han vist increments dels casos de càncer infantil i alteracions de tiroïdes. A part de la radiació ambiental, preocupa que algunes de les terres on avui dia cultiven els aliments estan igualment contaminades. Per això, un mes a Espanya suposa una neteja important per a aquests nens i qui sap si l'oportunitat de la seva vida.